

EAEko maiatzaren 13ko hauteskundeetatik urtebete

G. EROSTARBE-I. ESKISABEL

Gaur urtebete, gogoeta egunean ziren EAE Euskal Autonomi Erkidegoko bizilagunak. Bihar urtebete, Eusko Legebiltzarra berritzeko eta, ondorioz, Jaurlaritza osatzeko hauteskundeak egin ziren. Ez ziren nolanahiko bozak izan; aitzitik, giro bero eta arduratsuan bizi izan ziren hauteskunde haiek, batik bat, abertzaleen eta euskaltzaleen eremuan, Autonomia Estatutua indarrean jarri zenetik aurreneko aldiz Jaurlaritza abertzale espainiarren esku geratzeko arriskua ikusten baitzen. Funtsean, PPK eta PSE-EEk gehien-goia lortu, gobernua osatu, eta Jaurlaritzatik euskal kulturarekin, abertzale-tasunarekin eta autogobernuarekin zerikusia zuten ekimen guztiak zapuzteko arriskua.

Kezkaz beteriko mezuak zabaltzen ziren, eta Jaime Mayor Oreja PPko hautagaia lehendakartzan ikusteko aukerak izua sortu zuen euskalgintzan. Halaber, bidegurutze gisa ere aurkeztu ziren hauteskunde haiek: EAEko herritarrak autodeterminazioaren alde zeudenetz frogatzeko plebiszito bezala.

Giro bero hartan, inoiz baino jende gehiagok parte hartu zuen hauteskundeetan —EAEko herritarren %79,8k eman zuten boza—, eta, emaitzei dagokienez, EAJ-EA koalizioa izan zen garaile ukaezina. Aurreikuspen itxaropentsuenak hobetuz, botoen %42,7 eskuratu zituen Juan Jose Ibarretxe hautagai zuen taldeak eta Legebiltzarreko 33 aulki bereganatu. PPK, berriz, botoen %23 erdietsi zuen eta 19 aulki; PSE-EEk botoen %17,8 eta 13 jezarleku. Azken batean, PPK eta PSE-EEk bat egiten bazuten ere (32 aulki), EAJ-EA koalizioa nagusitzen zitzaizen 33ekin.

EHk, oster, emaitza kaskarrak izan zituen: botoen %10,1 eta Legebiltzarreko 7 jezarleku baino ez, hau da, 1998an eskuratutako botoen %17,9 baino nabarmen gutxiago eta orduko 14 aulkien erdia. EB-IU botoen portzentaian paretsu geratu zen —%5,7 1998an eta %5,5 iaz— baina botoen kopuruan eta Legebiltzarreko aulkietan gora egin zuen (bitik hirura).

Mementoko pozaldia

Emaitza haiek ikusita abertzale eta euskaltzale askok arnasa lasaiago hartu zuten, eta pozaldi mementoak ere izan ziren, EAJ eta EAren jarraitzaileentzat, eta, oro har, Mayor Orejaren «mehatzurekin» beldurtuta zeuden abertzale askorentzat. Iazko maiatzaren 13ko hauteskunde gauean EAJ eta EAko buruzagi hunkituen inguruan entzun ziren «independenzia, independentzia» oihiak horren lekuko.

Urtebete igaro da ordutik, eta EAEko zein, oro har, Euskal Herriko politikak beti bezain liskartsu eta korapilatsu segitzen du. Urtebeteko distantziarekin maiatzaren 13ko hauteskunde haiek halako mugarrira izan zirenik ere ez zaio iruditzen jende askori; al-daketa handirik ekarri dutenik ez behintzat. Funtsean, dena betikoan

dagoela, horixe da gizarte etsitu samarrean jende askok sumatzen duena.

Hala iruditzen zaio, behintzat, Maitte Aristegi nekazarien EHNE sindikatuko idazkari nagusiari. «Orokorrean nahiko egoera tristea ikusten dut Euskal Herriko politikan. Gatazkaren inguruko guztia inoiz baino ilunago. Alde batetik, indarkeria; bestetik, tortura, Batasuna legez kanpo utzi nahia... Autogobernuaren inguruan ere Madrildik gero eta eraso nabarmen-

Giro bero hartan, parte-hartzea inoiz baino handiagoa izan zen: erroldako lagunen %79,8k eman zuten boza

Iazko maiatzaren 13an harrera beroa egin zioten Juan Jose Ibarretxe hautagai irabazleari EAJren eta EAren jarraitzaileek. • DAVID AGUILAR / EFE

Urtebete, etsipene

Hamabi hilabete luze igaro dira mugarri izango zirela ematen zuten EAEko Legebiltzar hauteskunde sonatuetatik; zoritxarrez, denak antzera samar segitzen duela uste

nagoa eta hemendik erantzuteko gaitasun falta...». Aristegik ez du inola ere tankera onik hartzen, eta Jaurlaritza tira egiteko ekimenik gabe ikusten du: «Ezinean ikusten dut Ibarretxeren Gobernua, aurrera egiteko indarrik gabe. Maiatzaren 13an sortu zen ilusio hura nahiko zapuztuta geratzen ari da, beharbada indar faltagatik, beharbada adore faltagatik», nabarmendu du.

Iritzi beretsukoa da Laura Mintegi idazlea. Urtebete hau eskasa izan dela azpimarratu du lehenik eta behin: «Politikariei nota ipini behar baniekie aprobatura ere ez lirateke iritsiko. Behin eta berriro ari dira zapuzten sor daitezkeen zenbait ilusio, eta hori bekatu politiko larria da», dio. Baina bereziki kritikoa agertu da Juan Jose Ibarretxe lehendakariaren gobernuarekin, hain justu, duela urtebete hainbes-

te jenderen konfiantza batu zuen buruzagitza politikoarekin. «Jaurlaritzak urrezko aukera izan du politika propioa egiteko, baina horren ordez, gehiago dago kanpora begira barrura begira baino. Gainera, oso konplize bihurtzen ari dira kanpoko politika bera zapuzten eta ezabatzen. Nire ustez, une honetan Batasunaren ilegalizazioaren kontra ez ateratzea irmo eta indarrez norberaren hilobia prestatzen hastea da, edo bestela irakur dezatela Bertolt Brecht».

Ildo berean aritu zaigu Andoni Tolosa Morau kantaria ere. «Iazko maiatzean ematen zuten espainolismoaren azken eraso, behin betikoa, zetorrela. Arrisku horren aurrean EAJri mesede egin zion indar metatzen handi bat gertatu zen. Baina gero EAJk ez du jakin jendeak emandako konfiantza

hori
aur
tog
zait
ran
tuen
ikus
zala
In
tzai
Gob
boto
la d

**Bidegurutze
ia-ia autodet
plebiszitoa b**